

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

JEAN MISCHO

της 6ης Ιουλίου 1988 *

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

1. Η Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen w. V αποτελεί ένωση αμπελουργών αναγνωρισμένη από το κράτος. Έχει θεσπίσει κανόνες παραγωγής και ποιότητας τους οποίους οφείλουν να τηρούν τα μέλη της κατά την οινοποίηση των σταφυλών τους στις ατομικές τους εγκαταστάσεις. Η ένωση συγκεντρώνει τον οίνο των μελών της, προβαίνει στο κολλάρισμα και γλύκανση του οίνου, τον οποίο μεταφέρει κατόπιν σε μία « Weinkellerei » (κάβα οίνου) για την εμφιάλωση.

2. Η διαφορά της κύριας δίκης αφορά το αν μία τέτοια ένωση μπορεί να αναγράφει στην ετικέτα των οίνων της την ένδειξη « Erzeugerabfüllung » (κατά λέξη: εμφιάλωση από τον παραγωγό), μολονότι ούτε η οινοποίηση των σταφυλών, ούτε η εμφιάλωση του οίνου έχει πραγματοποιηθεί στις εγκαταστάσεις της ενώσεως παραγωγών.

3. Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), του κανονισμού 355/79 του Συμβουλίου, της 5ης Φεβρουαρίου 1979, περί των γενικών κανόνων για την περιγραφή και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής¹, η περιγραφή επί της ετικέτας μπορεί να συμπληρώνεται με ένδειξη προσδιορίζουσα την εμφιάλωσή τους, που έγινε:

— είτε εντός της αμπελουργικής εκμεταλλεύσεως, όπου οι χρησιμοποιηθείσες σταφυλές για τους οίνους αυτούς ετρυγήθησαν και οινοποιήθησαν,

— είτε από ομάδα αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων,

— είτε σε μια επιχείρηση, που ευρίσκεται στην καθορισμένη περιοχή ή αμέσως γειτονική με αυτή περιοχή, στην οποία αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις, όπου οι χρησιμοποιηθείσες σταφυλές ετρυγήθησαν, έχουν ιδρυθεί σε ομάδα αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων η οποία πρόεβη στην οινοποίηση αυτών των σταφυλών.

4. Εξάλλου, το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο α), του κανονισμού 997/81 της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 1981, περί των λεπτομερειών εφαρμογής για το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής², προβλέπει ότι για τους γερμανικούς οίνους και τους οίνους που κατάγονται από την περιοχή του Bolzano η ένδειξη που πρέπει να χρησιμοποιείται στις τρεις περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν είναι « Erzeugerabfüllung ».

5. Το Oberverwaltungsgericht του ομόσπονδου κράτους της Ρηνανίας-Παλατινάτου στο οποίο προσέφυγε η « Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen » ζητώντας να αναγνωρισθεί το δικαίωμά της να χρησιμοποιεί την ένδειξη « Erzeugerabfüllung », υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν στο ανωτέρω σημείο 2, υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

1 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/024, σ. 200.

2 — ΕΕ L 106 της 16.4.1981, σ. 1.

«Το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 355/79 του Συμβουλίου, της 5ης Φεβρουαρίου 1979, περί των γενικών κανόνων για την περιγραφή και την παρουσίαση οίνων και γλευκών σταφυλής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/024, σ. 200), πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι προκειμένου να επιτραπεί η σχετική με την εμφιάλωση ένδειξη "Erzeugerabfüllung" (εμφιάλωση από τον παραγωγό), εκ μέρους ενώσεως αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων, δεν έχει σημασία σε ποια επιχείρηση πραγματοποιήθηκε η εμφιάλωση ούτε το πού οινοποιήθηκαν οι σταφυλές, ή μήπως η εν λόγω διάταξη έχει την έννοια ότι η εμφιάλωση και η οινοποίηση, ή μία από τις δύο αυτές δραστηριότητες, πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί στις εγκαταστάσεις της ενώσεως αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων;»

6. Όλο το πρόβλημα έγκειται, προφανώς, στο ότι το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 355/79 του Συμβουλίου χρησιμοποιεί την έκφραση «εμφιάλωση που έγινε από ομάδα αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων», αναφερόμενο δηλαδή αποκλειστικά στο πρόσωπο του εμφιαλωτή, ενώ στις περιπτώσεις 1 και 3 της εν λόγω διατάξεως τονίζεται ο τρόπος της εμφιάλωσης και της οινοποίησης, δηλαδή η ατομική αμπελουργική εκμετάλλευση ή η επιχείρηση, όπως αυτή ορίζεται στην τρίτη περίπτωση.

7. Θα έπρεπε μήπως «εξ αντιδιαστολής» να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η ένωση αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων δεν υπόκειται σε αυστηρούς κανόνες από την άποψη αυτή; Στην προσπάθεια να δοθεί μια απάντηση στο ερώτημα αυτό θα εξετάσω διαδοχικά την κατά λέξη σημασία των εκφράσεων που χρησιμοποιούνται στις σχετικές διατάξεις και κατόπιν το σκοπό και την οικονομία της εν λόγω κανονιστικής ρυθμίσεως.

8. Θα πρέπει, καταρχάς, να διαπιστωθεί ότι όπως αναμφίβολα προκύπτει από την έκφραση «εμφιάλωση από ομάδα αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων» («von einem Erzeugerzusemenschluß», «da parte di un'associazione di aziende viticole», «by a group of vineyards», κλπ.) η εμφιάλωση πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό συνθήκες που να επιτρέπουν να θεωρηθεί η ένωση ως ο πραγματικός εμφιαλωτής. Συνεπώς, η εμφιάλωση πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό την πραγματική διεύθυνση, το διαρκή έλεγχο και την αποκλειστική ευθύνη της ενώσεως.

9. Πρέπει, κατόπιν, να εξεταστεί η σημασία των όρων που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 17 του προαναφερθέντος κανονισμού 997/71 της Επιτροπής. Όπως αναφέρθηκε, για τους γερμανικούς οίνους και τους οίνους που κατάγονται από την επαρχία του Bolzano, προβλέπεται η αποκλειστική χρησιμοποίηση της ενδείξεως «Erzeugerabfüllung». Εφόσον η Επιτροπή δεν προέβη σε διάκριση μεταξύ των περιπτώσεων που αντιμετωπίζει ο κανονισμός 355/79, η χρησιμοποίηση της ενδείξεως «Erzeugerabfüllung» πρέπει να ανταποκρίνεται, σε κάθε μία από τις περιπτώσεις αυτές, σε κατ' ουσία όμοια πραγματικά περιστατικά. Σε εναντία περίπτωση θα υπήρχε δυνατότητα παραπλανήσεως των αγοραστών.

10. Εξάλλου, ο όρος «Erzeugerabfüllung» συνεπάγεται την ταυτότητα του προσώπου του «Erzeuger» (παραγωγού) και του «Abfüller» (εμφιαλωτή).

11. Σε ό,τι αφορά τους οίνους που παράγονται στα άλλα κράτη μέλη επιτρέπεται η χρησιμοποίηση διαφορετικών εκφράσεων ανάλογα με το εάν ο οίνος εμφιαλώνεται σε ατομική εκμετάλλευση ή από ένωση παραγωγών. Στην τελευταία περίπτωση η ένδειξη που πρέπει να χρησιμοποιείται για τους γαλλικούς και ιταλικούς οίνους είναι «mis en bouteille par les

producteurs réunis — imbottigliato dai produttori riuniti». Η διατύπωση στην ελληνική γλώσσα είναι «εμφιάλωση από ομάδα αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων». Σε ό,τι αφορά τους οίνους της Ισπανίας, της Ιταλίας και του Λουξεμβούργου επιτρέπεται, επίσης, η μεία συνεταιρισμού: «embotellado por la cooperativa» στα ισπανικά· «imbottigliato della cantina sociale» στα ιταλικά, αλλά «mis en bouteille à la coopérative» για τους οίνους του Λουξεμβούργου. Η τελευταία αυτή διατύπωση, όπου ο συνεταιρισμός αναφέρεται ως ο τόπος της εμφιαλώσεως θα μπορούσε να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι, εξ αντιδιαστολής, η εμφιάλωση από το συνεταιρισμό δεν σημαίνει οπωσδήποτε ότι σε όλες τις περιπτώσεις η εμφιάλωση γίνεται στο συνεταιρισμό, διότι τότε γιατί να μη χρησιμοποιηθεί μία και μόνο διατύπωση; Ωστόσο, οι ενδείξεις που προβλέπονται στις διάφορες γλώσσες αναφέρονται όλες, όπως η διατύπωση που προτείνεται για τη γερμανική γλώσσα και όπως συμβαίνει με το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 355/79, στην ένωση των παραγωγών ή στο συνεταιρισμό ως το πρόσωπο που πραγματοποιεί την εμφιάλωση.

12. Συνεπώς, από τη γλωσσική ανάλυση δεν μπορεί να συναχθεί οριστική απάντηση στο πρόβλημα που μας απασχολεί αλλά μάλλον υπογραμμίζεται η ανάγκη να εξεταστεί αν συμβιβάζεται με το σκοπό και την οικονομία της εν λόγω κανονιστικής ρυθμίσεως το να θεωρηθεί μία ομάδα γεωργικών εκμεταλλεύσεων ως το πρόσωπο εκείνο που πραγματοποιεί την εμφιάλωση, μολονότι η εμφιάλωση δεν πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις της ενώσεως.

13. Σκοπός των κανόνων που ρυθμίζουν τις ενδείξεις τις σχετικές με την εμφιάλωση είναι, προφανώς, η ορθή ενημέρωση και η προστασία των καταναλωτών.

14. Ο σκοπός αυτός προκύπτει, ιδίως, από το άρθρο 43 του κανονισμού 355/79 το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι:

- 1) Η περιγραφή και η παρουσίαση των προϊόντων που προβλέπονται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, περιλαμβανομένης κάθε δημοσιεύσεως [διαφημίσεως], δεν δύνανται να είναι ικανές να προκαλέσουν σύγχυση ως προς το είδος, την καταγωγή και τη σύσταση του προϊόντος, όσον αφορά τις ενδείξεις που προβλέπονται στα άρθρα 2, 12, 27, 28 και 29.
- 2) Η περιγραφή και η παρουσίαση στις δημοσιεύσεις πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να μην προκαλεί εσφαλμένη γνώμη για το υπόψη προϊόν, κυρίως όσον αφορά:

— ...

— την ταυτότητα ή την ιδιότητα των φυσικών ή νομικών προσώπων ή της ομάδος προσώπων που μετέχουν ή έχουν μετάρχει στην παραγωγή ή στο εμπορικό κύκλωμα του εν λόγω προϊόντος.

15. Η μέριμνα για την προστασία και την αντικειμενική ενημέρωση του καταναλωτή εκφράζεται, επίσης, ως μία κόκκινη γραμμή που διαπερνά όλες τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 997/81 της Επιτροπής περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού 355/79 του Συμβουλίου. Στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη τονίζεται:

«εκτιμώντας ότι κατά τον καθορισμό αυτών των λεπτομερών κανόνων, πρέπει καταρχήν να εκτιμηθούν τα κριτήρια που έχουν ληφθεί

υπόψη ... η μέριμνα αποφυγής οποιασδήποτε δυνατότητας συγχύσεως κατά τη χρησιμοποίηση των εκφράσεων που αναφέρονται στην ετικέτα, καθώς επίσης και η εξασφάλιση για τον καταναλωτή σαφέστερης και πληρέστερης πληροφόρησης, όσο είναι δυνατό, στα πλαίσια του περιεχομένου της ετικέτας ».

16. Στην έκτη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται, σχετικά με ορισμένες ενδείξεις και διευκρινίσεις που έχουν αξία εμπορική και μπορούν να συμβάλουν στην καλή φήμη του προσφερομένου προϊόντος, χωρίς να είναι απολύτως απαραίτητες, ότι πρέπει να γίνουν δεκτές μόνον εφόσον είναι δικαιολογημένες και *δεν δημιουργούν παρανόηση ως προς την ποιότητα του προϊόντος*. Από το ίδιο πνεύμα διαπνέονται επίσης η ένατη, ενδέκατη, δέκατη τρίτη, δέκατη τέταρτη, δέκατη πέμπτη, εικοστή δεύτερη, εικοστή έβδομη και εικοστή όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 997/81.

17. Η εικοστή έβδομη αιτιολογική σκέψη είναι ιδιαίτερος διαφωτιστική. Έχει ως εξής: « έχοντας υπόψη ότι η ένδειξη, ότι ένας οίνος εμφιαλώθηκε μέσα στην αμπελουργική εκμετάλλευση όπου οι σταφυλές, από τις οποίες προέρχεται, τρυγήθηκαν και οινοποιήθηκαν, *ή υπό ισοδύναμες συνθήκες*, εκφράζει την ιδέα σύμφωνα με την οποία όλες οι φάσεις παραγωγής του οίνου αυτού πραγματοποιήθηκαν υπό τη διαχείριση και την ευθύνη του ίδιου φυσικού ή νομικού προσώπου, έτσι ώστε ο οίνος, που ελήφθη κατ' αυτό τον τρόπο, χαίρει της εμπιστοσύνης ενός μέρους των αγοραστών· ότι ενδιαφέρει λοιπόν να καθοριστούν οι ενδείξεις που δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την παροχή αυτής της πληροφορίας ».

18. Το κείμενο αυτό είναι διαφωτιστικό από πολλές απόψεις. Αποδεικνύει, πρώτον, ότι κατά την άποψη του συντάκτου του, δηλαδή της Επιτροπής, για να μπορέσει οίνος που εμφιαλώθηκε από ένωση αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων να φέρει την ένδειξη θα πρέπει να έχει εμφιαλωθεί υπό συνθήκες ισοδύναμες με εκείνες που θα επικρατούσαν αν η όλη διαδι-

κασία είχε πραγματοποιηθεί στην εκμετάλλευση ενός αμπελουργού.

19. Η αιτιολογική αυτή σκέψη επιβεβαιώνει, επίσης, ότι σκοπός της ενδείξεως της σχετικής με την εμφιάλωση είναι να υπογραμμίσει την ιδέα ότι ένα κι μόνο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, φέρει την ευθύνη για την πραγματοποίηση όλης της διαδικασίας γεγονός που στα ειδικευμένα γερμανικά συγγράμματα υποδηλώνεται με την έκφραση « alles in einer Hand » (όλα από το ίδιο χέρι). Νομίζω, πάντως, ότι πρέπει να γίνει μία εξαίρεση ως προς την καλλιέργεια και τη συγκομιδή των σταφυλών που δύσκολα μπορεί να πραγματοποιήσει η ίδια η ένωση.

20. Τέλος, η αιτιολογική αυτή σκέψη υποδηλώνει ρητώς ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι η δημιουργία αισθήματος εμπιστοσύνης στον καταναλωτή, με την επιδίωξη, βεβαίως, να πεισθεί ο τελευταίος να καταβάλει υψηλότερη τιμή.

21. Συνεπώς, αν κριθεί ότι δεν αντίκειται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 355/79 η χρησιμοποίηση της ενδείξεως « Erzeugerabfüllung » εκ μέρους ενώσεως αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων η οποία δεν προέβη στην εμφιάλωση υπό προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατ' ουσία, προς εκείνες που θα επικρατούσαν σε μία ιδιωτική εκμετάλλευση (θα αναφερθώ πιο κάτω στο πρόβλημα της οινοποίησης) αυτό θα έχει ως συνέπεια στην εν λόγω ένωση εμπορικού πλεονεκτήματος που δεν δικαιολογείται αντικειμενικώς, σε σχέση με τις ατομικές αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις και σε σχέση με τις αναφερόμενες στην τρίτη περίπτωση της εν λόγω διάταξεως επιχειρήσεις. Με τον τρόπο αυτό θα παραβιαζόταν η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ των γεωργικών παραγωγών, που προβλέπει το άρθρο 40 της Συνθήκης. Μια τέτοια ερμηνεία θα ήταν, επίσης, αντίθετη προς τον κανόνα κατά τον οποίο

όταν διάταξη του παραγωγού κοινοτικού δικαίου επιδέχεται περισσότερες της μιας ερμηνείες, πρέπει να επιλέγεται η ερμηνεία εκείνη η οποία καθιστά τη διάταξη σύμφωνη προς τη Συνθήκη³.

22. Πρέπει, τέλος, να γίνει δεκτή η άποψη του Koch⁴ κατά την οποία το δικαίωμα ενώσεως αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων να χρησιμοποιεί την ένδειξη « Erzeugerabfüllung » προκύπτει από το γεγονός ότι η ένωση αυτή συγκεντρώνει τα επί μέρους δικαιώματα των μελών της. Κατά συνέπεια, πρέπει ευλόγως να γίνει δεκτό ότι υπόκειται στις ίδιες προϋποθέσεις στις οποίες υπόκεινται τα μέλη της. Διαφορετική ερμηνεία θα παρείχε στην ένωση πλεονεκτικότερη θέση στην αγορά από ό,τι κάθε ένα από τα μέλη της χωριστά.

23. Δεν συντρέχει, όμως, κανένας λόγος για μία τέτοια ευνοϊκή μεταχείριση. Αντιθέτως, θα άξιζε πολύ περισσότερο να ευνοηθεί ο ατομικός καλλιεργητής, καθόσον θα ήταν πολύ πιο δύσκολο γι' αυτόν να αποκτήσει εγκατάσταση εμφιαλώσεως από ό,τι μία ένωση περισσότερων αμπελουργών.

24. Καταλήγω, συνεπώς, στο συμπέρασμα ότι *ένωση γεωργικών εκμεταλλεύσεων μπορεί να προβαίνει σε εμφιάλωση εκτός των εγκαταστάσεών της μόνο εφόσον οι επί μέρους αμπελουργοί έχουν την ίδια δυνατότητα και υπό τις ίδιες προϋποθέσεις.*

25. Προκαλεί, ωστόσο, εντύπωση το γεγονός ότι ούτε η επιστήμη⁵, ούτε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποκλείουν, καταρχήν, ότι σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις το ενδεχόμενο αυτό θα μπορούσε να

γίνει δεκτό, εφόσον συντρέχουν ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις.

26. Στην ενώπιον του Δικαστηρίου συζήτηση δεν αμφισβητήθηκε ότι η ένδειξη « Erzeugerabfüllung » μπορεί να χρησιμοποιηθεί όταν ο παραγωγός του οίνου προβαίνει σε εμφιάλωση στη δική του εκμετάλλευση με τη βοήθεια κινητής εγκαταστάσεως που μεταφέρεται εκεί. Θεωρώ, επίσης, δυνατή τη μεταφορά του οίνου σε εγκατάσταση εμφιαλώσεως, εκτός της εκμεταλλεύσεώς του, εφόσον παρέχονται εγγυήσεις κατ' ουσίαν όμοιες με εκείνες που παρέχει η εμφιάλωση που πραγματοποιείται σε μία ατομική εκμετάλλευση. Πρέπει, κυρίως, να αποκλείεται η δυνατότητα αναμίξεως των οίνων του ατομικού παραγωγού ή της ενώσεως με οίνους άλλης προελεύσεως.

27. Πρέπει, πρώτον, η μεταφορά του οίνου να πραγματοποιείται από τον ίδιο τον ιδιοκτήτη του οίνου ή υπό το στενό του έλεγχο και με δικά του έξοδα.

28. Κατά την εμφιάλωση ο ιδιοκτήτης της εγκαταστάσεως εμφιαλώσεως πρέπει, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, να βρίσκεται σε κατάσταση πλήρους εξαρτήσεως από τον ιδιοκτήτη του οίνου (Bestand eines absoluten Herrschaftsverhältnisses). Όλες οι εργασίες πρέπει να διεξάγονται υπό την αποκλειστική ευθύνη, τη διεύθυνση και το διαρκή έλεγχο του τελευταίου και να πραγματοποιούνται με τη βοήθεια του δικού του προσωπικού.

29. Εξάλλου, δεν πρέπει ο οίνος να αποθηκεύεται ενδιάμεσως στη μισθωμένη αυτή εγκατάσταση (Zwischenlagerung), πρέπει δε, ευθύς μετά την εμφιάλωση, να μεταφέρεται, υπό τον έλεγχο και την ευθύνη της ενώσεως, στις δικές της κάβες προς αποθήκευση και πώληση. Σε καμία περίπτωση η εμφιάλωση δεν πρέπει να πραγματοποιείται σε επιχείρηση στην οποία έχει παραχωρηθεί το αποκλειστικό δικαίωμα αγοράς και εμπορίας του οίνου. Μόνο υπό τις

3 — Βλέπε π. χ. απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 1986, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, υπόθεση 206/84, Συλλογή 1986, σ. 3817, σκέψη 15.

4 — Hans-Jörg Koch: *Weinrecht, Kommentar*, λήμμα « Abfüllen », αριθ. 3.3.2.2, και λήμμα « Erzeuger », αριθ. 5.2, τρίτη έκδοση, Σεπτέμβριος 1987, εκδόσεις: Deutscher Fachverlag GmbH Frankfurt am Main.

5 — Βλέπε Koch, όπ. π., σ. 11.

προϋποθέσεις αυτές θα μπορούσε ακόμα να γίνει λόγος για εμφιάλωση από την ένωση. Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές πρόκειται για εργολαβική ανάθεση της εμφιαλώσεως, οπότε, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 5, εδάφιο 3, του κανονισμού 997/81 δεν μπορεί να τίθεται στη φιάλη η ένδειξη « εμφιαλώθηκε για λογαριασμό ... από ... ».

30. Και έρχομαι στο δεύτερο πρόβλημα που έθεσε το Oberverwaltungsgericht του ομόσπονδου κράτους της Ρηνανίας-Παλατινάτου. Το γερμανικό δικαστήριο ερωτά, επίσης, αν η μεταποίηση της σταφυλής σε οίνο πρέπει επίσης να πραγματοποιείται στην επιχείρηση της ενώσεως αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων. Δεν πρόκειται, συνεπώς, για το αν εργασίες όπως αυτές που πραγματοποιεί η επιχείρηση « Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen » αποτελούν ή όχι μέρος της διαδικασίας· εξάλλου, τα στοιχεία της δικογραφίας δεν επαρκούν για να δοθεί απάντηση στο ζήτημα αυτό. Ωστόσο, ακόμα και υπό τη μορφή που τέθηκε το ζήτημα το σχετικό με τον τόπο στον οποίο πρέπει να γίνεται η οινοποίηση θέτει ζητήματα που είναι δύσκολο να επιλυθούν στο πλαίσιο μιας προδικαστικής προσφυγής.

31. Βεβαίως, το Ομόσπονδο κράτος της Ρηνανίας-Παλατινάτου και η Επιτροπή διατύπωσαν βαρύνοντα επιχειρήματα υπέρ της απόψεως κατά την οποία η οινοποίηση πρέπει υποχρεωτικά να γίνεται στην επιχείρηση της ενώσεως αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων.

32. Από την άλλη πλευρά δεν μπορεί να αποκλειστεί εντελώς το ενδεχόμενο ότι παραλεί-

ποντας να αναφέρει (στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), δεύτερη περίπτωση) τον τόπο όπου πρέπει να γίνει η οινοποίηση και η εμφιάλωση, το Συμβούλιο είχε την πρόθεση να « καλύψει » επίσης την περίπτωση κατά την οποία η οινοποίηση γίνεται στις εγκαταστάσεις της ενώσεως, καθώς και την περίπτωση κατά την οποία η οινοποίηση γίνεται από τους επί μέρους καλλιεργητές και η ένωση αναλαμβάνει μόνο την εμφιάλωση (π. χ. στην περίπτωση που οι αμπελουργοί ιδρύουν την ένωση με μοναδικό σκοπό να εκμεταλλευτούν από κοινού την εγκατάσταση εμφιαλώσεως που διαθέτει ένας εξ αυτών).

33. Ένα επιχείρημα υπέρ της ερμηνείας αυτής θα μπορούσε να συναχθεί από τη διατύπωση που χρησιμοποιείται στην απόδοση του κανονισμού 997/81 στη γαλλική και ιταλική γλώσσα, η διατύπωση δηλαδή « mise en bouteille par les producteurs réunis » (εμφιάλωση από τους ενωμένους παραγωγούς), καθόσον στην περίπτωση αυτή ο όρος « παραγωγός » εννοεί προφανώς τους παραγωγούς οίνου και όχι τους παραγωγούς σταφυλών.

34. Δεδομένου ότι η περίπτωση αυτή δεν εξετάστηκε επισταμένως στην παρούσα υπόθεση, νομίζω ότι δεν χρειάζεται να διατυπώσω τη γνώμη μου ως προς τον τόπο όπου πρέπει να γίνεται η οινοποίηση. Αυτό δεν θα πρέπει να δημιουργήσει προβλήματα δεδομένου ότι η απάντηση που προτείνω να δοθεί στο ερώτημα του Oberverwaltungsgericht, αν το Δικαστήριο την αποδεχθεί κατ' ουσία, παρέχει τη δυνατότητα στο εθνικό δικαστήριο να επιλύσει τη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιόν του.

35. Η απάντηση που προτείνω είναι η ακόλουθη:

« Το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο ο), δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 355/79 του Συμβουλίου έχει την έννοια ότι η ένδειξη « Erzeugerabfüllung » δεν μπορεί να χρησιμοποιείται από ένωση αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων η οποία πρόβη σε εμφιάλωση του οίνου της σε επιχείρηση διαφορετική από τη δική της, παρά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι εργασίες πρέπει να πραγματοποιούνται υπό την αποκλειστική ευθύνη, τη διαρκή παρακολούθηση και το στενό έλεγχο της ενώσεως και από το δικό της προσωπικό, ότι δεν υπήρξε ενδιάμεση αποθήκευση, ότι ο εμφιαλωμένος οίνος μεταφέρθηκε στις κάβες της ενώσεως για αποθήκευση και πώληση σε πρόσωπα διαφορετικά από τον ιδιοκτήτη της εγκαταστάσεως εμφιαλώσεως και ότι η μεταφορά και στις δύο περιπτώσεις πραγματοποιείται υπό τον έλεγχο και με έξοδα της ενώσεως. »